

Latvijas Republikas Patentu valde

APELĀCIJAS PADOME

Citadeles iela 7/70, Rīga, LV-1010, tālr. 67099637, fakss 67099650, e-pasts valde@lrpv.gov.lv, www.lrpv.gov.lv

Apelācijas lietas šifrs:
ApP/2008/M-05-1241

LĒMUMS

Rīgā

2015. gada 8. janvārī

Apelācijas padome (turpmāk – ApP):

ApP sēdes priekšsēdētājs – J. Ancītis,
ApP sēdes locekļi – K. Krūmiņš un A. Pāže,
ApP sekretārs – K. Rubiķis,

2008. gada 26. septembrī izskatīja apelāciju, kuru, vadoties no 1999. gada likuma *Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm* (turpmāk – LPZ) 17.¹ panta pirmās daļas noteikumiem, 2008. gada 3. aprīlī iesniedzis patentpilnvarotais A. Pētersons pieteicēja – Ukrainas uzņēmēj sabiedrības VIDKRITE AKTSIONERNE TOVARISTVO "FARMAK" (turpmāk – VAT "FARMAK") vārdā pret Patentu valdes (LPV) 2008. gada 3. janvāra lēmumu par preču zīmes **Validolum**

(pieteik. Nr. M-05-1241; pieteik. datums - 24.08.2005; pieteikta 5. kl. precēm - nomierinoši līdzekļi) reģistrācijas atteikumu.

Apelācijas iesniedzējs nepiekrīt LPV lēmuma pamatojumiem, lūdz lēmumu atcelt un atzīt pieteikto apzīmējumu par reģistrējamu.

09.05.2008, 30.05.2008 un 25.09.2008 apelācijas iesniedzēja pārstāvis iesniedzis papildu paskaidrojumus saistībā ar preču zīmes **Validolum** reģistrācijas atteikumu.

Šīs apelācijas izskatīšanu ApP uzsāka 30.05.2008, bet, tā kā LPV pārstāve uz sēdi nebija ieradusies, ApP, ņemot vērā pārstāvja A. Pētersona viedokli, ka lietas objektīvai izskatīšanai nepieciešama LPV pārstāvja klātbūtne, nolēma atlikt lietas izskatīšanu līdz 2008. gada augustam.

ApP sēdē piedalījās apelācijas iesniedzēja - uzņēmēj sabiedrības VAT "FARMAK" - pārstāvis patentpilnvarotais preču zīmju lietās G. Meržvinskis (pēc patentpilnvarotā A. Pētersona pārpilnvarojuma) un LPV pārstāve - Preču zīmju un dizainparaugu departamenta Kopienas preču zīmju daļas vadītāja I. Korte, kas veikusi minētā pieteikuma ekspertīzi.

I. Izskatot apelācijas iesniegumu un lietas materiālus, kā arī uzklusot lietas dalībniekus, Apelācijas padome **konstatēja**:

1. LPV 03.01.2008 lēmums, ar ko preču zīmes **Validolum** (pieteik. Nr. M-05-1241) reģistrācija ir atteikta, atsauca uz LPZ 6. panta pirmās daļas 2. un 4. punkta noteikumiem un pamatots ar atzinumu, ka preču zīmei **Validolum** attiecībā uz zīmes reģistrācijā ietvertajām precēm trūkst atšķirtspējas un tā sastāv vienīgi no tādiem apzīmējumiem vai norādēm, kuras attiecībā uz pieteiktajām precēm vai pakalpojumiem kļuvušas vispārpieņemtas ikdienas valodā vai godprātīgās un vispāratzītās komercdarbības paražās.

2. Minēto viedokli paskaidro LPV atteikuma lēmumā ietvertā šā apzīmējuma analīze, preču zīmes pieteikuma lietā esošie materiāli un LPV pārstāves paskaidrojumi ApP sēdē:

2.1. **Validolum** ir medikamenta "validols" nosaukums latīņu valodā (*M. Д. Маишковский "ЛЕКАРСТВЕННЫЕ СРЕДСТВА", "Медицина", М., 1993; 402. lpp.*). Latviešu valodas skaidrojošajās vārdnīcās vārds "validols" skaidrots šādi:

- medikaments, kura sastāvā ir mentols un kas paplašina asinsvadus, piemēram, stenokardijas gadījumā, un nomierina centrālo nervu sistēmu (*LATVIEŠU LITERĀRĀS VALODAS VĀRDNĪCA, 8. sēj., izd. "Zinātne", R., 1996, 278. lpp.*);

- ārstniecisks preparāts [lat. *validus* spēcīgs, vesels + *oleum* eļļa], ko lieto stenokardijas lēkmes novēršanai, kā arī profilaksei pret jūras slimību (*ILUSTRĒTĀS VEŠVĀRDU VĀRDNĪCA, izd. "Avots", R., 2005, 836. lpp.*).

Arī specializētajā literatūrā apzīmējums "validols" tiek izmantots bez norādes uz īpašumtiesībām:

- ķīmikāliju, zāļu un bioloģisko preparātu enciklopēdijā "THE MERCK INDEX" ir ietverts nosaukums "Menthyl Valerate" (*metilvalerāts*), un kā alternatīva ir norādīts apzīmējums "Validol" (*ApP piezīme – šajā enciklopēdijā ir skaidrots, ka apzīmējumiem alternatīvie nosaukumi un/vai preču zīmes ir rakstītas ar lielajiem burtiem*). Ja attiecīgais nosaukums būtu preču zīme, pie šāda rakstura apzīmējuma iekavās būtu norādīts tā īpašnieks. Taču nosaukumu sarakstā pie apzīmējuma "Validol" īpašnieks nav norādīts (*THE MERCK INDEX; XIV ed., Merck Research Laboratories, Whitehouse Station, NJ, USA, 2006, P. 1009., ix & NI-355*);

- izdevumā "Praktiskā farmakoloģija" minēts, ka, lai novērstu stenokardijas lēkmi, var lietot vai nu 5% mentola spirta šķīdumu zem mēles, vai arī preparātu "validolu", kura sastāvā ir ap 25% mentola. Šajā pašā izdevumā minēts, ka populārs koronāro asinsvadu paplašinātājs, ko lieto sākotnēju un vieglu stenokardijas lēkmju kupēšanai, ir "Validols" (25-30% mentola šķīdums izobaldriānmentola ēsterī) (*I. Purviņš, S. Purviņa, "Praktiskā farmakoloģija"; Trešais, papildinātais izdevums, "Zāļu infocentrs", R., 2002, 54. un 416. lpp.*);

2.2. ņemot vērā iepriekš minēto, patērētāji apzīmējumu "Validolum" uztvers kā "validola" - zināma un plaši lietota medikamentu veida - nosaukumu latīņu valodā, nevis kā preču zīmi. No patērētāja uztveres viedokļa pieteiktajai preču zīmei **Validolum** piemīt tikai aprakstošs raksturs un līdz ar to trūkst preču zīmei nepieciešamās atšķirtspējas LPZ 6. panta pirmās daļas 2. punkta izpratnē;

2.3. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta ar 18.08.2005 spriedumu ir atzinusi vārdiskās preču zīmes **Validols** (reģ. Nr. M 49 642) reģistrāciju Latvijā par spēkā neesošu, pamatojoties uz LPZ 6. panta pirmās daļas 4. punkta noteikumiem. Spriedumā ir atzīts, ka Latvijā laika periodā no 1996. gada līdz 2004. gadam Latvijas zāļu reģistrā tika reģistrētas piecu uzņēmumu ražotās zāles ar nosaukumu "Validolum", un apzīmējums "Validols" tā ilgstošā un plašā pielietojuma dēļ, kā arī tādēļ, ka to izmantojuši vairāki izgatavotāji, vairs nevar pildīt preču zīmes galveno funkciju - spēju identificēt viena uzņēmuma preces no citu uzņēmumu precēm, un tas ir pārvērties par sugas vārdu - vārdu, kas apzīmē noteiktas sugas preces;

2.4. par to, ka "validols" ir sabiedrībā zināms nomierinošs medikaments, liecina arī pieejamā informācija Internetā, kur šis vārds izmantots lasītāju komentāros un iesaukās, arī karikatūrā un anekdotē (LPV pārstāve iesniegusi attiecīgas Interneta izdrukas);

2.5. citās valstīs, piemēram, Krievijā apzīmējumu "validols" izmanto vairāki uzņēmumi. Krievijas zāļu reģistrā medikaments "Validols" (Валидол) reģistrēts daudziem ražotājiem – vairākām uzņēmējiesabiedrībām no Krievijas, Ukrainas (ieskaitot pieteiktās preču zīmes īpašnieku - "FARMAK"), arī Baltkrievijas uzņēmējiesabiedrībai (LPV pārstāve iesniegusi izdrukā no Interneta vietnes <http://www.regmed.ru>). Savukārt, izmantojot starptautisko procedūru, ir reģistrētas divas preču zīmes, kuras satur apzīmējumu "validols" kirilicā: **Валидол – лугал** (figurāla preču zīme, turpmāk – fig.) (reģ. Nr. WO 848 054; reģ. dat. 27.12.2004; zīme attiecināta uz Baltkrieviju, Moldovu, Krievijas Federāciju un Uzbekistānu) un **Печаевский ВАЛИДОЛ – НАТУР** (fig.) (reģ. Nr. WO 858 033; reģ. dat. 11.05.2005; zīme attiecināta arī uz Latviju) (LPV pārstāve iesniegusi izdrukā no starptautisko preču zīmju datu bāzes);

2.6. tādējādi var secināt, ka pieteiktais apzīmējums "Validolum" ir ekvivalents apzīmējumam "validols", kas attiecībā uz nomierinošiem līdzekļiem ir kļuvis par vispārpieņemtu apzīmējumu, līdz ar to saskaņā ar LPZ 6. panta pirmās daļas 4. punkta noteikumiem pieteikto apzīmējumu **Validolum** nevar reģistrēt kā preču zīmi.

3. Apelācijas iesniedzēja - preču zīmes pieteicēja - pārstāvji apelācijas iesniegumā, 09.05.2008, 30.05.2008 un 25.09.2008 papildinājumos pie apelācijas iesnieguma, kā arī paskaidrojumos sēdes gaitā nepiekrīt LPV argumentiem un lēmuma pamatojumiem, lūdz atcelt šo lēmumu un atzīt pieteikto preču zīmi par reģistrējamu, minot šādus pretargumentus:

3.1. farmaceitiskā preparāta "Validol" rūpnieciskā ražošana tika uzsākta jau 1937. gadā Ukrainā, Kijevas Lomonosova vārdā nosauktajā ķīmiski-farmaceutiskajā rūpnīcā. Saskaņā ar publiskās akciju sabiedrības "Farmak" statūtiem šis Ukrainas uzņēmums ir vienīgais un likumīgais Lomonosova vārdā nosauktās rūpnīcas īpašuma tiesību pārņēmējs (apelācijai pievienota kopija no šiem statūtiem ukraiņu valodā ar fragmentu tulkojumu latviešu valodā). Līdz pat 1993. gadam minētais uzņēmums bija vienīgais "Validol" ražotājs visā bijušajā PSRS teritorijā, bet Ukrainā vēl līdz šim brīdim (apelācijai pievienota kopija no VAT "FARMAK" 12.05.2000 vēstules krievu valodā, kura adresēta Ukrainas vēstniekam Latvijā, un tās tulkojums latviešu valodā, kā arī informācija par "Validol" ražošanu (arī ražošanas apjomiem) PSRS un Krievijā). Pārējie ražotāji bija atkarīgi no VAT "FARMAK", kurš piegādāja gatavu ārstniecisko līdzekli šķīduma formā, bet pārējie uzņēmumi no tā ražoja tabletes. PSRS laikā nepastāvēja privātpašums, līdz ar to īpašuma tiesības uz šo apzīmējumu nepiederēja vienam konkrētam ražotājam un nevarēja būt dokumentāri apstiprinātas. VAT "FARMAK" ieguva tiesības uz apzīmējumu "Validol" 30.09.1996 ar preču zīmes reģistrāciju Nr. 7320 Ukrainā, kura ir pamatā starptautiskajai preču zīmes reģistrācijai **Валидол Validolum** (fig.) (reģ. Nr. WO 661 734) (apelācijai pievienota reģistrācijas WO 661 734 izdruka no starptautisko preču zīmju datu bāzes);

3.2. Latvijā ir spēkā divas VAT "FARMAK" preču zīmes, kuras satur apzīmējumu "Validol" (vai tā variāciju), attiecībā uz nomierinošajiem farmaceitiskajiem preparātiem: starptautiski reģistrētā preču zīme **Валидол Validolum** (fig.) (reģ. Nr. WO 661 734) ar teritoriālo attiecinājumu uz Latviju un Kopienas preču zīme **VALIDOL** (Nr. CTM 003442761) (apelācijai pievienotas izdrukas no attiecīgajām preču zīmju datu bāzēm). Tas vien, ka citi uzņēmumi bijušajā PSRS ražoja preparātu ar nosaukumu "Validol", vēl nenozīmē, ka šis nosaukums atzīstams par sugas vārdu un vispārlietojamu terminu Latvijā. Ir būtiski, ka preču zīme **Валидол Validolum** (fig.) (reģ. Nr. WO 661 734) ir spēkā bijušajās PSRS republikās: Armēnijā, Azerbaidžānā, Kazahstānā, Moldovā, Polijā, Rumānijā, Tadžikistānā, Uzbekistānā, Turkmenistānā un Gruzijā. Arī Kopienas preču zīmju reģistrācijas iestāde neatteica zīmes **VALIDOL** (Nr. CTM 003442761) reģistrāciju, jo neuzskatīja šo apzīmējumu par vispārpieņemtu vai sugas vārdu;

3.3. lietā nav ņemama vērā informācija no skaidrojošajām vārdnīcām un enciklopēdijām, uz kurām atsaucas LPV pārstāve. Šie uzziņas materiāli tika sastādīti, neņemot vērā komersantu rūpnieciskā īpašuma tiesības. Šobrīd attiecīgie uzziņu literatūras izdevēji - "Avots", "Zinātne", Latvijas Universitātes Latviešu valodas institūts un THE MERCK INDEX redakcija - ir rakstveidā apņēmušies labot kļūdainās publikācijas attiecīgajos izdevumos, papildinot šķirkli "VALIDOLS" ar norādi "preču zīme" (pievienotas minēto izdevēju vēstules). Ekspertīzes lēmumā ir atsauce uz Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas spriedumu lietā Nr. PAC-264 par VAT "FARMAK" preču zīmes **Validols** (reģ. Nr. M 49 642) reģistrācijas atzīšanu par spēkā neesošu. Šajā spriedumā nav vērtēti iepriekš minētie fakti par vārdnīcām, līdz ar to būtu jāņem vērā attiecīgo izdevniecību viedoklis šīs lietas izskatīšanā;

3.4. šajā lietā ir būtiski arī tas, ka trešās personas atzīst VAT "FARMAK" izņēmuma tiesības uz preču zīmi **Validol**, piemēram:

- Bulgārijas uzņēmums AS "Sopharma AD" bija iesniedzis prasību tiesā, lūdzot atzīt par spēkā neesošu Latvijā VAT "FARMAK" preču zīmes reģistrāciju **Валидол Validolum** (fig.) (reģ. Nr. WO 661 734). Šajā lietā puses izlīga, un tiesvedība lietā tika izbeigta. Turklāt prasības iesniedzējs apņēmas dzēst savas preču zīmes reģistrāciju **VALIDOLEX Валидолекс** (fig.) (reģ. Nr. WO 845 687) (pievienota kopija no Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 22.01.2008 lēmuma par tiesvedības izbeigšanu minētajā prasības lietā);

- Polijas Augstākā administratīvā tiesa 2008. gadā noraidīja Ukrainas uzņēmuma "Darnica" kasācijas prasību atzīt VAT "FARMAK" Polijā reģistrēto preču zīmi **VALIDOL** (Nr. R-151292) par

spēkā neesošu (apelācijai pievienots attiecīgā sprieduma tulkojums krievu valodā);

3.5. ņemot vērā to, ka trešās personas atzīst VAT "FARMAK" izņēmuma tiesības uz apzīmējumu "VALIDOL", ekspertīze kļūdaini to uzskatījusi par aprakstošu;

3.6. LPV pārstāves atsaukšanās uz lasītāju komentāriem un karikatūru Internetā saistībā ar medikamentu "Validols" ir neadekvāta; tas tikai nozīmē, ka VAT "FARMAK" preču zīme **VALIDOL** ir populāra. Piemēram, preču zīme **VIAGRA**, kas ir Pfizer Products Inc. ļoti populārs preparāts, nenorāda, ka šis apzīmējums ir kļuvis vispārpieņemts ikdienas valodā un tādēļ nav aizsargājams kā preču zīme;

3.7. arī Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija, gan citā līdzīgā strīdā, izskatot prasību par preču zīmes **Citramon** reģistrācijas atzīšanu par spēkā neesošu, atzina: "fakts, ka latviešu sarunvalodā tiek plaši lietoti dažādi medikamentu nosaukumi, neliecina, ka šie apzīmējumi nevarētu pastāvēt kā kādai personai piederošas preču zīmes un tie būtu vispārpieņemti termini" (apelācijai pievienota kopija no attiecīgā sprieduma lietā Nr. C-1911, uz kura ir atzīme, ka nolēmums nav pārsūdzēts un stājies likumīgā spēkā);

3.8. LPV pārstāve, atsaucoties uz Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 18.08.2005 spriedumu, uzskata, ka, ņemot vērā apzīmējuma "VALIDOL" ilgstošo izmantošanu, kā arī tādēļ, ka to lietojuši vairāki ražotāji, patērētāji to nesaistīs tikai ar vienu konkrētu komersantu, un tas nespēj pildīt preču zīmes galveno funkciju. Šajā sakarā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija jau minētajā **Citramon** lietā bija norādījusi: "fakts, ka patērētājs varētu nezināt preces ražotāju, nav pietiekams arguments prasības apmierināšanai, jo minētais nav imperatīvs nosacījums reģistrācijas dzēšanai". Šis arguments ir ietverts arī citā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas spriedumā lietā C-1204/3, ar kuru tika noraidīta prasība par preču zīmju **Corvalolum** (fig.) (reģ. Nr. WO 661 737) un **Karvolols** (*ApP piezīme – faktiski Korvalols*) (reģ. Nr. M 49 291) reģistrāciju dzēšanu Latvijas Republikā un nosaukuma "Korvalols" atzīšanu par neregistrējamu Latvijas Republikā (apelācijai pievienota kopija no sprieduma lietā C-1204/3, uz kura ir atzīme, ka spriedums nav pārsūdzēts un stājies likumīgā spēkā);

3.9. Latvijas Republikas Zāļu reģistrā ir iekļauts tikai VAT "FARMAK" medikaments ar nosaukumu "Validolum". Turklāt jāņem vērā, ka apzīmējums "Validolum" nav iekļauts farmaceitisko preparātu starptautisko bezzīpašnieka nosaukumu sarakstā un nav identificējams kā vispārējs apzīmējums kādai no farmaceitisko preparātu grupām (apelācijai pievienotas izdrukas no Latvijas Republikas Zāļu reģistra);

3.10. apelācijas iesniedzēja medikaments ar nosaukumu "VALIDOL"/"Validolum"/"Валидол" ir ļoti populārs Latvijā. Informācija par VAT "FARMAK" ražoto medikamentu Validol ir pieejama Latvijas presē, piemēram, laikrakstā "Diena" 10.02.2006 publicētajā rakstā "Validols – medikaments pirmajai palīdzībai un mierinājumam" (apelācijai pievienota kopija no attiecīgās publikācijas). Līdz ar to apzīmējums "Validolum" ļauj identificēt pieteicēja VAT "FARMAK" ražotos medikamentus, atšķirt tos no citu farmācijas uzņēmumu produkcijas, tādējādi pildot preču zīmes pamatfunkciju;

3.11. LPV pārstāve kļūdaini pieņem, ka apzīmējums "Validolum" ir ekvivalents apzīmējumam "Validols" un attiecina uz to Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 18.08.2005 spriedumu, kas attiecas tikai uz apzīmējumu "Validols".

II. Apelācijas izskatīšanas rezultātā Apelācijas padome **secināja**:

1. No lietas materiāliem var konstatēt, ka apelācija ir iesniegta saskaņā ar likumā paredzēto kārtību. Tādējādi ir pamats tās izskatīšanai pēc būtības.

2. LPV lēmums tiek pamatots ar diviem likuma noteikumiem. LPZ 6. panta pirmās daļas 2. punkts paredz, ka kā preču zīmi nevar reģistrēt apzīmējumus, kam trūkst jebkādas atšķirtspējas attiecībā uz pieteiktajām precēm vai pakalpojumiem. LPZ 6. panta pirmās daļas 4. punkts savukārt paredz, ka neregistrē zīmes, kas sastāv vienīgi no tādiem apzīmējumiem vai norādēm (vispārīgiem apzīmējumiem), kuras attiecībā uz pieteiktajām precēm vai pakalpojumiem kļuvušas vispārpieņemtas ikdienas valodā vai godprātīgās un vispāratzītās komercdarbības paražās.

3. Vārdiskā preču zīme **Validolum** (pieteik. Nr. M-05-1241) pieteikta 5. klases precēm – ”nomierinoši līdzekļi”, un tās ir preces, ar kurām saskarē kā to pircējs vai lietotājs var nonākt gan attiecīgais pacients – jebkurš Latvijas vidusmēra patērētājs, gan arī speciālists – mediķis, farmaceits.

4. Izanalizējot LPV lēmuma motīvus un apelācijas iesniedzēja argumentus un pārbaudot lietas materiālus, ApP uzskata, ka lietas apstākļi atbilst LPZ 6. panta pirmās daļas 2. un 4. punkta noteikumiem.

4.1. ApP par pamatotu atzīst LPV ekspertīzes lēmuma motivējumu, ka reģistrācijai pieteiktais vārdiskais apzīmējums ”Validolum” ir ”validola” latīniskais nosaukums. Nav šaubu, ka patērētāju uztverē apzīmējums ”Validolum” ir tuvs apzīmējumam ”validols”, un galotne ”-um” neiespaido pieteiktā apzīmējuma uztveri, jo tā nekādi neidentificē pašu apzīmējumu. Latīņu valodā nekatras dzimtes lietvārdiem vienskaitļa nominatīvā un akuzatīvā ir galotne ”-um” (*L. Čerfasa, T. Fomina, P. Zicāns "Latīņu valoda", izdevniecība "Zvaigzne", R., 1974, 16. un 20. lpp.*), citu valodu formās ir citādas galotnes, piemēram, latviešu valodā ir galotne ”-s”, vai arī lieto formu bez galotnes. Bez tam farmakoloģijā nav nekas neparasts, ka medikamentu nosaukumi, it īpaši to aktīvo vielu nosaukumi, tiek atveidoti latīņu valodā, un no prakses zināms, ka patērētāji tos var redzēt gan uz medikamentu iepakojumiem, gan zāļu lietošanas instrukcijās. Piemēram, lielai daļai patērētāju labi zināmās zāļu aktīvās vielas *paracetamols* vai *ibuprofēns* bieži tiek atveidotas uz medikamenta iepakojuma latīniski, proti, attiecīgi – *paracetamolum* un *ibuprofenum* (skat. ”EFFERALGAN” iepakojumu <http://www.webaptieka.lv/lv/product/efferalgan-80-mg-supozitoriji-n10-merenu-sapju-arstesanai>, ”Grippostad” iepakojumu <http://internetaptieka.lv/lv/bezreceptu-zales/grippostad-karstais-dzeriens-10-pacinas>, ”Ibumax” un ”Ibumetin” iepakojumus <http://www.webaptieka.lv/lv/product/ibumax-tabletes-400-mg-n10-ir-pretiekaisuma-un-pretapju-lidzeklis>). Līdz ar to ApP nepiekrīt apelācijas iesniedzējam, ka apzīmējums ”Validolum” nav ekvivalents apzīmējumam ”validols”. Minēto ApP secinājumu apstiprina arī informācija no Zāļu valsts aģentūras datu bāzes, kurā ietverti aktīvo vielu nosaukumi latviski, latīniski, angļiski. Proti, šajā datu bāzē, ievadot apzīmējumu ”Validols”, var atrast ziņas, ka ”Validols” ir latviskais nosaukums, ”Validolum” – latīniskais un ”Validol” – angļiskais (skat. <http://www.zva.gov.lv/?id=518&top=518&sa=518&q=ibu>).

4.2. Viens no galvenajiem LPV pārstāves argumentiem zīmes **Validolum** (pieteik. Nr. M-05-1241) reģistrācijas atteikumam, ir fakts, ka ar spēkā stājušos tiesas spriedumu (Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 18.08.2005 spriedums lietā PAC-264) ir atzīts, ka apzīmējums "Validols" tā ilgstošā un plašā lietojuma dēļ vairs nevar pildīt preču zīmes galveno funkciju, proti, atšķirt viena uzņēmuma preces no citu uzņēmumu precēm, jo farmācijas nozarē tas ir kļuvis par vārdu, kas apzīmē noteiktas sugas preces. Līdz ar to šajā apelācijas lietā ir būtiski izvērtēt šā sprieduma nozīmi.

4.3. Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 18.08.2005 spriedums, ar kuru tiesa atzinusi vārdiskas preču zīmes **Validols** (reģ. Nr. M 49 642) reģistrāciju Latvijā par spēkā neesošu, pamatojoties uz LPZ 6. panta pirmās daļas 4. punkta noteikumiem, ir stājies likumīgā spēkā. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 203. panta piekto daļu spriedumam, kas stājies likumīgā spēkā, ir likuma spēks, tas ir obligāts un izpildāms visā valsts teritorijā, un to var atcelt tikai likumā noteiktos gadījumos un kārtībā. ApP rīcībā nav ziņu, ka minētais spriedums būtu atcelts, piemēram, ka būtu iesniegts pieteikums par lietas ierosināšanu sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem vai iesniegts protests par spēkā stājušos tiesas nolēmumu sakarā ar būtiskiem materiālo un procesuālo tiesību normu pārkāpumiem. Šajā lēmumā ApP jau ir konstatējusi, ka apzīmējums ”Validolum” ir apzīmējuma ”Validols” latīņu valodas forma. Tātad apzīmējums ”Validolum” ir savā būtībā identisks apzīmējumam, kuru tiesa atzinusi par vispārpieņemtu apzīmējumu attiecīgajā jomā. Līdz ar to ApP uzskata, ka LPV pārstāve pamatoti atsauca uz Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 18.08.2005 spriedumu, uzskatot, ka attiecīgie tiesas secinājumi par preču zīmes **Validols** (reģ. Nr. M 49 642) reģistrācijas atzīšanu par spēkā neesošu Latvijā, pamatojoties uz LPZ 6. panta pirmās daļas 4. punktu, ir attiecināmi arī uz šajā lietā izskatāmo zīmi **Validolum** (pieteik. Nr. M-05-1241). ApP ņem vērā, ka spēkā esošajos tiesas spriedumos konstatētajam ir prejudiciāls spēks, un, ja lietā ir analogi apstākļi, ApP nav tiesību lemt pretrunā ar tiesas spriedumā noteikto.

4.4. Apelācijas iesniedzējs norāda, ka Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 18.08.2005 spriedumā nav vērtēts apstākļi saistībā ar uzziņas materiālos ietverto informāciju par apzīmējumu "Validols", proti, pēc šī tiesas sprieduma attiecīgo uzziņas materiālu izdevēji ir rakstiski apliecinājuši, ka turpmākajos izdevumos pie šķirkļa "Validols" tiks norādīts, ka šis apzīmējums ir arī preču zīme. ApP uzskata, ka faktiem, kas ir apsoliņuma formā, nevar piešķirt izšķirošu nozīmi. Kā liecina lietas materiāli,

vēl joprojām uzziņas materiālos apzīmējums "Validols" ir skaidrots kā noteikta veida medikaments. ApP nenoliedz, ka informācija, kas izriet no dažādu veidu uzziņas materiāliem, var ietekmēt lasītāju priekšstatus par attiecīgo apzīmējumu, taču šādai informācijai ir jābūt pieejamai lasītājiem vismaz kādu zināmu laika periodu, kas konkrētajā gadījumā tā vēl nav noticis. Līdz ar to kopš Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 18.08.2005 sprieduma stāšanās spēkā situācija nav būtiski mainījies uzziņas materiālu saturā. Bez tam ApP arī secina, ka pats apelācijas iesniedzējs medikamenta "Validolum 60 mg tabletes" lietošanas instrukcijā, aprakstot zāļu sastāvu, apzīmējumu "validols" ir raksturojis kā aktīvo vielu, proti, ir ietvēris šādu tekstu: "zāļu aktīvā viela: 1 tablete satur 60 mg validola" (skat. medikamenta "Validolum 60 mg tabletes" lietošanas instrukciju 12998-030805).

4.5. Līdzīgi apsvērumi minami attiecībā uz apelācijas iesniedzēja argumentu, ka lietas izskatīšanas brīdī Latvijas Republikas Zāļu reģistrā ir iekļauts tikai apelācijas iesniedzēja medikaments "Validolum 60 mg tabletes". Proti, šādam faktam var būt nozīme, taču ar nosacījumu, ka tas tā ir ilgākā laika periodā. Tai pašā laikā ApP uzskata, ka šis apstāklis pats par sevi neizslēdz to, ka šis apzīmējums patērētāju vidē var saglabāt vispārpieņemta apzīmējuma (sugasvārda) nozīmi.

4.6. Apelācijas iesniedzējs, atsaucoties uz vairākiem strīdiem, kuros ir bijušas iesaistītas tam piederošas preču zīmes, norāda, ka trešās personas ir atzinušas VAT "FARMAK" izņēmuma tiesības uz preču zīmi **Validol**. ApP uzskata, ka minētie apelācijas iesniedzēja fakti to neaplicina. Šajā apelācijas lietā nav pamata atsaukties uz Polijas Augstākās administratīvās tiesas 16.01.2008 spriedumu kasācijas sūdzības lietā II GSK 329/07, jo tajā nav vērtēts jautājums, vai apzīmējums "VALIDOL/ВАЛИДОЛ" ir vispārpieņemts apzīmējums attiecīgajā jomā, bet ir vērtēta apelācijas iesniedzēja iespējamā negodprātība, reģistrējot preču zīmi **VALIDOL** (Nr. R-151292) Polijā. Nebūtisks lietā ir arī apelācijas iesniedzēja apgalvojums, ka Bulgārijas uzņēmums AS "Sopharma AD" ir apņēmis dzēst savas preču zīmes reģistrāciju **VALIDOLEX Валидолекс** (fig.) (reģ. Nr. WO 845 687), jo, vadoties no zīmes reģistrācijas datiem starptautiskajā preču zīmju datu bāzē "ROMARIN", šīs zīmes reģistrācija vēl joprojām ir spēkā (skat. lietā attiecīgās zīmes 26.09.2008 un 08.01.2015 izdrukas no "ROMARIN").

4.7. ApP kritiski vērtē apelācijas iesniedzēja argumentu, ka pieteicēja medikaments ar nosaukumu **VALIDOL/Validolum/Валидол** ir populārs Latvijā. Apelācijas iesniedzējs lietā ir iesniedzis tikai vienu 10.02.2006 publikāciju, kurā ir minēts, ka attiecīgajā laika periodā: "...Latvijā atļauts izplatīt viena uzņēmuma – Ukrainas Farmak – ražoto validolu". ApP uzskata, ka tas vien, ka kādā laika periodā medikamentu izplata tikai viens uzņēmums, automātiski nenodrošina šā medikamenta pazīstamību. Turklāt ApP konstatē, ka minētās publikācijas saturs nebūt neizceļ pieteicēja – uzņēmuma VAT "FARMAK" izņēmuma tiesības saistībā ar medikamentu "validols". Šajā rakstā ir skaidrots, ka, Latvijai pievienojoties Eiropas Savienībai, tiks mainītas prasības zāļu izplatīšanai, proti, pēc 2004. gada 1. maija valstī drīkst izplatīt vienīgi tos medikamentus, kas ražoti labas ražošanas prakses standartiem atbilstošos uzņēmumos, un norādīts, ka uzņēmums VAT "FARMAK" ir ieguvis labas ražošanas prakses sertifikātu, kas tam nodrošina tiesības izplatīt medikamentu "validols". Savukārt citiem, proti, Baltkrievijas un Krievijas uzņēmumiem, kuri arī līdz šim Latvijā bija izplatījuši medikamentu "validols", taču nav ieguvuši attiecīgo sertifikātu, šīs tiesības būs liegtas.

ApP uzskata, ka nevar izslēgt iespēju, ka arī citi uzņēmumi iegūst labas ražošanas prakses sertifikātu. Līdz ar to minētā publikācija iezīmē to apstākli, ka medikamentu "validols" var piedāvāt vairāki uzņēmumi, un tas savukārt var atstāt iespaidu uz attiecīgo patērētāju uztveri.

4.8. ApP neizslēdz iespēju, ka apstākļi, kādēļ kāda preču zīme ir atzīta par sugasvārdu, var mainīties tādējādi, ka attiecīgais apzīmējums, piemēram, tā intensīva lietojuma dēļ varētu atkal pildīt preču zīmes galveno funkciju, proti, atšķirt viena uzņēmuma preces no citu uzņēmumu precēm. Taču šajā lietā apelācijas iesniedzējs nav pierādījis, ka apstākļi būtu būtiski mainījušies kopš Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 18.08.2005 sprieduma, ar kuru attiecīgais apzīmējums tika atzīts par sugasvārdu un kuram ekvivalenta ir pieteiktā zīme **Validolum**.

4.9. Ņemot vērā, ka apzīmējums "Validolum" atzīstams par neregistrējamu saskaņā ar LPZ 6. panta pirmās daļas 4. punktu, šajā lietā var piemērot arī LPZ 6. panta pirmās daļas 2. punktu, kas attiecas uz gadījumu, kad apzīmējumam trūkst atšķirtspējas. Eiropas Savienības Tiesa (*EST; agrāk Eiropas Kopienu tiesa - EKT*) ir atzinusi, ka nav šaubu, ka apzīmējums, kas ir konkrētas nozares termins vai vēlāk kļuvis par sugasvārdu, nav spējīgs identificēt, individualizēt ar to marķētās preces un

pakalpojumus attiecīgajā nozarē (*EKT lieta C-517/99, 12.02.2004, Postkantoor [2004], § 86*). Tātad tas, ka apzīmējums "Validolum" ir uzskatāms par sugasvārdu, faktiski nozīmē arī to, ka tam trūkst atšķirtspējas attiecībā uz pieteiktajām precēm.

5. Līdz ar to apelācija par preču zīmes **Validolum** (pieteik. Nr. M-05-1241) reģistrācijas atteikumu ir noraidāma.

III. Ņemot vērā šā lēmuma I un II daļā minētos argumentus un secinājumus, pamatojoties uz likuma *Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm* 6. panta pirmās daļas 2. un 4. punktu un vadoties no minētā likuma 19. panta noteikumiem par apelāciju izskatīšanu, Apelācijas padome **nolemj**:

1. noraidīt Ukrainas uzņēmējsabiedrības VIDKRITE AKTSIONERNE TOVARISTVO "FARMAK" apelāciju pret Patentu valdes lēmumu par preču zīmes **Validolum** (pieteik. Nr. M-05-1241) reģistrācijas atteikumu;

2. Patentu valdes Preču zīmju un dizainparaugu departamentam, pamatojoties uz šo lēmumu, likumā *Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm* noteiktajā kārtībā izdarīt Valsts preču zīmju reģistrā, kā arī citā LPV dokumentācijā nepieciešamos ierakstus, kas ir saistīti ar preču zīmes **Validolum** (pieteik. Nr. M-05-1241) reģistrācijas atteikumu.

Saskaņā ar likuma *Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm* 19. panta astotās daļas noteikumiem apelācijas iesniedzējs (preču zīmes īpašnieks) ApP lēmumu var pārsūdzēt tiesā triju mēnešu laikā no šī lēmuma noraksta saņemšanas dienas. Pieteikums iesniedzams Administratīvajā rajona tiesā. Pieteikuma iesniegšana tiesā aptur Apelācijas padomes lēmuma izpildi.

Šis lēmums, ja tas nav pārsūdzēts likumā *Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm* noteiktajā laikā, stājas spēkā pēc tam, kad izbeidzies termiņš tā pārsūdzēšanai.

ApP sēdes priekšsēdētājs /paraksts/ J. Ancītis

ApP sēdes loceklis: /paraksts/ K. Krūmiņš

/paraksts/ A. Pāže